

Súd: Špecializovaný trestný súd
Spisová značka: 2T/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9519100246
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Stieranka
ECLI: ECLI:SK:SSPK:2019:9519100246.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Samosudca Špecializovaného trestného súdu JUDr. Rastislav Stieranka na hlavnom pojednávaní konanom dňa 16.12.2019 v Pezinku o podanej obžalobe takto

rozhodol:

Obžalovaný

E. N. P., nar. XX.XX.XXXX v E., trvalý pobyt: E. Č.. XX, okres W.

je vinný, že

v nezistenom čase ako autor napísal a následne v máji 2017 ako jediný spoločník a konateľ spoločnosti A., A..P..U., ktorá je vydavateľom časopisu „J. & Z.“, zverejnil v tomto časopise poradové č. 5/2017 článok s názvom „C. Ž. M. A.“, v ktorom doslovne uviedol:

„To, čo nájdeme v historických spisoch od najväčších slovenských dejateľov, by si dnes bez sociálnej a mediálnej smrti nemohol dovoliť napísať nikto. Ba dokonca zákony, ktorým sme dovolili, aby nad nami vládli, by nás priviedli až k samotnému vylúčeniu zo spoločnosti. Bolo by to trestom za to, čomu verili štúrovci a stále tomu veria aj celé generácie po nich - sile slovanského ducha zbaveného všetkých príživníkov a utláčateľov, kvôli ktorým musí živiť. Ak precitneme a pochopíme, že iní profitujú na úkor našich schopností, môže nás čakať sláva budúcnosti. Zatiaľ si to, žiaľ, ani nie sme schopní pripustiť.

Už generácia štúrovcov a slovenských národných buditeľov si veľmi jasne uvedomovala, aké mimoriadne nebezpečné rozkladné sily na Slovanov, ale konkrétne aj na Slovákov pôsobia, aby ich morálne aj materiálne položili na kolená. Na to, aby ste dominovali nad tými, nad ktorými inak nemôžete zvíťaziť, potrebujete totálne rozvrátiť všetko, čo perfektne funguje. Subverzia. Všetko a každého obrátiť proti sebe navzájom. Tradície, kultúra, ideály, pôvodné hodnoty, vzťahy založené na vzájomnej úcte a rešpekte k prirodzeným autoritám - to všetko je tmelom, ktorý spoločnosť spája. Ak takúto prosperujúcu spoločnosť chcete zničiť, musíte ju zbaviť práve tohto tmelu. Iným slovami - vrazte medzi všetko klin. Potom máte dezorientovanú, zmätenú, nenávidiacu sa spoločnosť v hlbokkej kríze a na kolenách. V tomto momente je pripravená prijať vaše pravidlá. Najhorlivejšími stúpenkami takýchto plánov sú vždy tí, ktorí ich pokladajú za svoje.

Je dôležité, aby ste mali pod kontrolou všetky znepriatelené tábory. Hoci o tom ani nebudú tušiť, nevedomky vytvoria armádu sveta, ktorú bude spájať idea vzájomnej averzie - tá sa stane modom operandi v projekte totálnej deštrukcie spoločnosti zmietanej v kultúrnej vojne. Takto dokáže malá skupina vždy profitovať zo vzájomnej neznášanlivosti.

Toto je dávny spôsob, ako si podmaniť akúkoľvek kultúru a zmocniť sa toho najlepšieho, čo má. Aj štúrovci popisujú, že odvekými majstrami tohto umenia boli židia - hoci dnes už vieme, že tu je skôr nutné hovoriť o nájazdových hordách Pečenehov, Avarov, no najmä Chazarov. S nimi Slovania zvädzali odveký zápas a za židov sa iba vydávajú. Práve turkické kmene Chazarov, ktorí od 8. storočia hromadne konvertovali na judaizmus, sa živili vydieraním obchodníkov na ceste medzi Európou a Orientom. V r. 945 ich definitívne porazil kyjevský knieža Sviatoslav Igorevič. Potomkovia ríše prosperujúcej takmer výhradne z násilného vymáhania časti prepravovaného tovaru na dneperskej ceste sa v 10. storočí vydali smerom z dnešných území Ukrajiny do Európy, Slovensko nevynímajúc. Všade im neskôr vraveli židia - a dnes ako aškenázyovskí židia tvoria viac ako 90-percentnú časť svetovej židovskej populácie. A

práve o nich prinášajú svedectvá generácie štúrovcov, ale aj mnohých iných významných slovenských spisovateľov a dejateľov. Zdá sa vám to nemožné? Nie. Aj vtedy, podobne ako dnes, učitelia svojej doby jasne pomenúvali súženie svojho ľudu. Aby sme lepšie pochopili našu prítomnosť, priblížme si teda opäť to, čo o rovnakých problémoch, ako máme dnes, písali v minulosti. Azda možno ešte lepšie pochopíme súčasný zápas o slovenskú zem:

„V minulých storočiach boli v meste aj Židia, mali dokonca takú veľkú moc, že málo chýbalo, aby neovládli mesto, ktoré celkom vyžmýkali mimoriadne ťažkými úžerami. Zmocnili sa domovov, vinogradov, polí a iných pozemkov, ktoré majitelia zadlžili židovskými peniazmi.“

Matej Bel, 1735

„Žid je pánom v sklepe, žid je pánom v krčme, žid je pánom vo veľkých dielňach, žid je pánom v palácoch, v kráľovských dvoroch, žid je pánom v súdnej stolici, vo dvoranách zákonodarných a žid je pánom v chalúpke roľníkovej, v rodine, v škole, ba v kostoloch a v súkromnosti sfíc, pokiaľ je pánom v novinách a pánom groša, chleba, odevu a celého nášho bytia a hnitia.“

Andrej Kmeť, 1899

„Žid nazýva iné národy gójmi, to znamená: pohani, nečistí, otroci, nepriatelia; nenávidel každého, kto nebol Židom.“

Ján Kollár, 1831

„Židovský element vnáša do žurnalistiky drzú opovážlivosť, arogantnú duchaplnosť, rozvrat, literárnu ľahkovážnosť... Divadlá sa celkom požidovčili: autor je Žid, herci sú Židia, obecnosť je väčšinou tiež židovská. Také víťazstvo židovstva v relatívne nevelmi početnej maďarskej spoločnosti sa nemôže neodraziť zhubne na dušu národa. Toto židovské jadro má na vine aj terajší divoký šovinizmus a národnostné spory. Súčasná spoločnosť sa zameriava skoro výlučne na žurnalistiku a žurnalistika je skoro celá v rukách Židov.“

Svetozár Hurban Vajanský, 1908

„Heslom všetkých panovateľov nad ľudstvom býva to, najprv ľudí rozdeliť, a potom nad nimi panuj. My kresťania konali by sme židom veľmi vzácne služby, keby sme na takéto delenie pristali. Vtedy vodí sa židom najlepšie, keď katolíci vadia sa s evanjelikmi a evanjelici s katolíkmi.“

Milan Hodža, 1904

„Zdierači, úžerníci a páleníčiari židovskí za peniaze prepití na pálenke a strašné narátané úroky sedliakovi všetko, čo mu Boh požehnal, ovocia, sena, zbožia atď. pred nosom berú, konfiškujú a chvátia tak, že hoci ako štedro ho všemohúca pravica Božia darom nadelila a požehnala, predsa ani toľko mu nezostane, aby čo ako biedne prežiť mohol, nezostane mu ani na biednu kabanicu, ktorú by na seba zavesil, ani na mizerné krpce, ktoré by si na nohy ušiel mohol, a všetka táto bieda leží na ňom medzi tým, čo krvivciac žid bez námahy a práce po panský si žije a v hodvábných šatách sa prechádza.“

Jozef Miloslav Hurban, 1847

„Zároveň s týmto škandálom vypukol i druhý a peštianskeho majiteľa domov Neumanna postavili pred súd. Toto individuum celých 10 rokov predávalo do zahraničia mladé maďarské dievčatá (od 12 do 18 rokov) a vydržovalo v Sarajeve dva veľké verejné domy. Vyšetovaním sa zistilo, že židovskí obchodníci so živým mäsom vyvážajú z Maďarska ročne 2800 mladých dievčat do verejných domov Blízkeho východu, do Severnej a Južnej Ameriky (Buenos Aires), do Turecka, a dokonca až do Austrálie. Za posledné roky židovskí agenti poslali za hranice 160900 dievčat. Tovar prvej akosti posielali do Ameriky, druhej na Východ až do Indie, tretej zostal pre uhorské brlohy, ktorých je tu veľké množstvo. V každom mestečku majú verejný dom, ktorého majiteľ je Žid, a všetci títo Židia majú styky s ústrednou agentúrou v Pešti, takže Uhorsko je najväčším trhom živého mäsa na svete. Neumanna, ktorý má významnú pozíciu v syndikáte týchto obchodníkov, odsúdil súd na 2-mesačné väzenie a 600 korún pokuty! Človek, ktorý zahubil tisíce nevinných mladých bytostí, je odsúdený na dva mesiace väzenia, ale slovenský autor novinového príspevku, ktorý zákonne bránil materinskú reč, je odsúdený od 8 mesiacov do 2 rokov väzenia!“

Svetozár Hurban Vajanský, 1908

„Počas vojny ich nepriateľská činnosť voči slovenskému ľudu stala sa horúčkovitejšou. Na udanie židov boli ľudia väznení a popravení. Za to všetko boli potom vládou odmeňovaní rôznymi koncesiami a výsadami na úkor slovenského ľudu. Keď však nastal prevrat a národ česko-slovenský zhodil zo seba jarmo tyranov, boli to židia, ktorí podrývali na Slovensku mladému štátu pôdu a pracovali ako maďarskí agitátori proti našej republike. Pri boľševickom vpáde v júni 1919 boli to zase židia na Slovensku, ktorí sa ukázali ako živel ľudu i republike nepriateľský, viedli boľševické vojská, ukazovali im cestu a udávali roduverných Slovákov, ktorých potom boľševici postrieľali alebo mučili.“

Vavro Šrobár, 1919

„Aby mohli zemianstvo svoj ľud lepšie zdierať a aby tak čím viac vyťažilo v svoj prospech z jeho úbohej kože, využilo v tomto úpadku Židov, ktorým prenajímali jeho majetky. Mukám a utrpeniu ľudu nebolo konca-kraja. Tento cudzí národ, nespojený nijakým putom s naším národom, národ, ktorý zo zásady zavrhol kresťanstvo, a preto nepoznal lásku k blížnemu, hrozným spôsobom šafáril medzi našimi kmeňmi. Bezohľadne vyciaval v svoj prospech a v prospech zemianstva úbohý ľud a snažil sa ho mnohorakým spôsobom zviest' a morálne rozložiť, nemilosrdne a s podporou zemianstva ho pripravoval o majetok. Odtiaľ pramení hlboká antipatia našich kmeňov voči tomuto Bohom zabudnutému národu.“
Ľudovít Štúr, 1851

Peter Beinart v knihe The Icarus Syndrome spomína slová Henryho Kissingera, ktorý k otázke vplyvu Židov vraví: „Ľudia prenasledovaní dvetisíc rokov zrejme musia robiť niečo nesprávne.“ Hoci to Kissinger myslel skôr žartovne, jeho úvaha sa javí ako mimoriadne trefná.

Ak ešte stále dokážeme vzdávať hold tým, o ktorých nás a naše deti učíme ako o buditeľoch národa, nemali by sme nechať usnúť myšlienky, ktorými nás burcovali proti porobe. To, čo sa dnes deje na Slovensku a vo svete je triumfálnym vyvrcholením toho, o čom píše štúrovci - o skazonosnom zle rozsievajúcom nenávisť syna k otcovi. O klíne, ktorý treba vraziť medzi svorne nažívajúcich ľudí. Aj dnes vidíme, ako sa v mohutnej vlne darí stavať proti sebe kresťanov s moslimami, heterosexuálov s homosexuálmi, starých s mladými, ženy proti mužom, bielych proti čiernym, chudobných proti bohatším, vlastencov proti „liberálom“, imigrantov proti domorodým, demokratov proti republikánom, sionistické neziskové organizácie proti legitímnym vládám. Napokon, Amerika 2017 je takmer to isté ako Rusko 1917 - sionizmom kontrolovaná totálna demontáž existujúceho usporiadania spoločnosti. Svedkami týchto procesov sme aj u nás doma. Záchranou môže byť len slovanská vzájomnosť a vízia spoločnej sily a prosperity. Tá bola vždy v histórii ideou, ktorej sa iní mimoriadne obávali, no samotní Slovania sa ňou, žiaľ, neriadili. Príliš slobodná, no príliš hrdá duša slovanská nestrpela takmer nikdy vládcu. Ukázalo sa to ako obrovská chyba, ktorá spôsobila, že sme dopustili, aby nám celé veky vládol ktosi cudzí.“
príčom predmetný časopis bol distribuovaný a voľne predávaný na území Slovenskej republiky, teda

- verejne hanobil niektorý národ,
čím spáchal

- prečin „Hanobenie národa, rasy a presvedčenia“ podľa § 423 ods. 1 písm. a) zák. č. 300/2005 Z.z. v znení platnom do 20.08.2019 (ďalej len „Tr. zák.“)

a za to mu súd ukladá

podľa § 423 ods. 1 Tr. zák., v spojení s § 36 písm. j) a § 38 ods. 3 Tr. zák., za použitia § 56 ods. 2 Tr. zák., peňažný trest vo výške 4.000,- €.

Súd podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovuje obžalovanému pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere tri mesiace.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal voči obžalovanému dňa 17.10.2019 obžalobu (č.l. 476) pre skutok, v zmysle ktorého:

„... v doposiaľ nezistenom čase napísal a následne v mesiaci máj 2017 zverejnil v časopise J. & Z., číslo X/XXXX, článok s názvom „C. Ž. M. A.“, v ktorom okrem iného uviedol, že „už generácia štúrovcov a slovenských národných buditeľov si veľmi jasne uvedomovala, aké rozkladné sily na Slovensku...na Slovákov pôsobia, aby ich morálne aj materiálne položili na kolená“, následne autor článku citoval údajné myšlienky rôznych osobností slovenskej histórie, národných buditeľov a dejateľov, v ktorých títo vyjadrovali v minulosti negatívne postoje k židovskej komunite, a to Matej Bel („Židia...mesto...vyžmýkali mimoriadne ťažkými úžerami“), Andrej Kmeť (Žid...je pánom...v súdnej stolici...v škole...ba v kostoloch“), Ján Kollár („Žid nazýva iné národy pohani, nečistí, otroci...“), Svetozár Hurban Vajanský („Divadlá sa celkom požídovali, autor je Žid, herci sú Židia, obecenstvo je väčšinou tiež židovské...“; „...židovskí obchodníci so živým mäsom vyvážajú z Maďarska ročne 2800 mladých dievčat...“), Milan Hodža („...Vtedy vodí sa Židom najlepšie, keď evanjelici vadia sa s katolíkmi...“), Jozef Miloslav Hurban („...zdierači, úžerníci a páleníčiari židovskí...žid bez námahy a práce po pansky si žije...“), Vavro Šrobár („...na udanie židov boli ľudia väznení a popravení...“), Ľudovít Štúr („...tento cudzí národ, nespojený nijakým putom s našim národom...bezohľadne vyciaval úbohý ľud...“) a uvedené historické citáty využil tak, že čitateľovi časopisu v danom článku predložil tvrdenia, že aj v súčasnej dobe sú

pôvodom zlej spoločenskej situácie zásahy židovskej komunity, ktorá rozvracia súčasnú spoločnosť a uvedenými tvrdeniami vyvoláva nenávisť a potrebu zásahu voči židovskej komunite v Slovenskej republike, čo autor článku vyjadril napr. textom: „Nemali by sme nechať usnúť myšlienky, ktorými nás burcovali proti porobe....to čo sa dnes deje na Slovensku a vo svete, je triumfálnym vyvrcholením toho, o čom píšú štúrovci - o skazonosnom zle, rozsievajúcom nenávisť syna k otcovi... o kline, ktorý treba vraziť medzi svorne nažívajúcich ľudí... Amerika 2017 je to isté ako Rusko 1917 - sionizmom kontrolovaná totálna demontáž existujúceho usporiadania spoločnosti.. Svedkami týchto procesov sme aj u nás doma....záchrana môže byť len slovanská vzájomnosť a vízia spoločnej sily a prosperity... príliš slobodná no príliš hrdá duša slovanská nestrpela takmer nikdy vládcu....“, pričom citovaný článok v časopise Zem & Vek je distribuovaný a predávaný na území SR a voľne zakúpiteľný v bežnom náklade ľubovoľnými osobami“.

Takéto konanie navrhol prokurátor v ním podanej obžalobe právne kvalifikovať ako tri dokonané trestné činy spáchané v jednočinnom súbehu, a to:

- zločin „Rozširovanie extrémistických materiálov“ podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák.
- prečin „Hanobenie národa, rasy a presvedčenia“ podľa § 423 ods. 1 písm. a) Tr. zák.
- prečin „Podnecovanie k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti“ podľa § 424 ods. 1 Tr. zák.

V priebehu hlavného pojednávania (v rámci záverečnej reči) však prokurátor navrhol takéto konanie právne kvalifikovať už len ako zločin „Rozširovanie extrémistických materiálov“ podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. (č.l. 561).

A. Námietka ohľadom závažných procesných chýb

Súd po predložení trestnej veci preskúmal obžalobu, ako aj predložený vyšetrovací spis, z hľadiska správnosti procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní, vrátane rešpektovania práva obžalovaného na jeho obhajobu, pričom súd prihliadal na námietky, ktoré obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu vzniesol už počas prípravného konania.

Obžalovaný v tomto smere (ohľadom procesných pochybení) namietal, že:

- mu bolo oneskorene vznesené obvinenie, hoci jeho identita bola vyšetrovateľovi známa
- vzhľadom na oneskorene priznaný štatút obvineného nemohol včas namietať pribratie znalcov do konania
- nebol v prípravnom konaní ako obvinený ani raz riadne vypočutý.

Súd pri preskúmaní obžaloby samozrejme nebol viazaný len okruhom námietok obžalovaného, avšak nezistil také pochybenia, ktoré by bolo možné označiť ako závažné procesné chyby. Pri hodnotení závažnosti procesných chýb súd poukazuje na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej nie každé porušenie procesných práv je dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci do prípravného konania (Rt-3/1995, Rt-17/1997, Rt-20/2004).

Ohľadom namietaného oneskoreného vznesenia obvinenia možno na jednej strane poukazovať na tzv. judikované rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.03.2015 (Rt-19/2016), v zmysle ktorého je neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ so zjavným, jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatelom bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe.

Na druhej strane však existuje neskôr prijaté rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 2Tost/13/2017 zo dňa 13.06.2017), v zmysle ktorého pre vznesenie obvinenia nestačí iba to, že je známa totožnosť osoby, ktorá sa mala dopustiť konania, ktoré je predmetom trestného stíhania „vo veci“. Súčasne musí byť dostatočne odôvodnený záver, že ide o nejaký trestný čin. Na rozdiel od začatia trestného stíhania sa totiž pre vznesenie obvinenia vyžaduje už vyššia miera podozrenia, že konanie, ktorého sa dopustila určitá osoba, vykazuje znaky trestného činu. Okrem toho pri spätnom posudzovaní postupu orgánov činných v trestnom konaní z pohľadu včasnosti vznesenia obvinenia nemožno ponechať bez povšimnutia ani ustálenú judikatúru týkajúcu sa zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, podľa ktorej má zastavenie trestného stíhania (z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní tr. činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť.

V danom prípade bolo začaté trestné stíhanie „vo veci“ v zmysle § 199 ods. 1 Tr. por. uznesením zo dňa 05.06.2017 (č.l. 6). Obžalovanému bolo vznesené obvinenie až uznesením zo dňa 26.02.2018 (č.l. 8). Orgány činné v trestnom konaní nevzniesli obvinenie súbežne so začatím trestného stíhania zrejme preto, že z opatrnosti zisťovali, kto bol skutočným autorom článku, keďže obžalovaný odmietol vypovedať, a tiež existenciu znakov skutkovej podstaty jednotlivých

trestných činov, ktoré mohli byť takým konaním naplnené. Na tento účel bolo v tomto medzi- období realizované napr. aj znalecké dokazovanie, ktorým sa o.i. potvrdila autenticita citátov uvádzaných v predmetnom článku, čo následne mohlo mať a malo významný vplyv na riadne právne posúdenie vyšetrovaného skutku

Okrem toho však súd poukazuje aj na skutočnosť, že nie každé zdržanie pri vznášaní obvinenia možno automaticky (paušálne) vyhodnotiť ako závažnú procesnú chybu. Vždy je potrebné skúmať jej závažnosť najmä z pohľadu jej vplyvu na faktickú realizáciu práva obvinenej osoby na obhajobu (Rt-118/2014-III.). V danom prípade bol v období medzi začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia vypočutý jeden svedok (oznamovateľ M.. A.) a do konania boli pribratí dvaja znalci.

Výsluch tohto svedka teda nebol realizovaný kontradiktórne, avšak bol vykonaný zákonným spôsobom. To samo osebe nie je problém, keďže v zásade stačí, ak má obžalovaný právo vypočuť svedka (klásť mu otázky) v konaní pred súdom. Súd však na výpoveď svedka Mgr. Sibylu napokon neprihliadal, takže tieto úvahy sú bezpredmetné. Neúčasť obžalovaného pri výsluchu tohto svedka teda nebola porušením jeho práva na obhajobu.

Ďalej obžalovaný nemal možnosť podať námietky voči osobám znalcov pribratých do konania (M.. A.; O.. O.), keďže v tom čase ešte nemal procesné postavenie obvineného a uznesenie o pribratí znalca mu teda nebolo doručované (§ 142 ods. 3 Tr. por.). Ani v tomto smere však nešlo o závažnú procesnú chybu. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 637/2015, v zmysle ktorého samotné nedoručenie procesného rozhodnutia súvisiaceho s dokazovaním (napr. pribratie znalca na podanie posudku), ku ktorému sa však má možnosť obvinený následne v priebehu konania vyjadriť a vzniesť voči nemu výhrady, nemožno považovať za právne významnú udalosť z pohľadu ústavnej ochrany základného práva na obhajobu. Pre úspešné namietanie porušenia práva na obhajobu by bolo potrebné preukázať reálne negatívne dôsledky a dopady takého postupu. Obdobne aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Tdo/16/2014 zo dňa 23.07.2014 uviedol, že nedoručenie uznesenia o pribratí znalca (vzhľadom na neskoršie vznesenie obvinenia) nie je porušením práva na obhajobu. Tomu právu môže byť učinené zadosť následným umožnením výkonu práva preštudovať spis, ako aj v konaní pred súdom, kde bude znalecký posudok čítaný alebo znalec vypočúvaný za prítomnosti obžalovaného a jeho obhajcu. Zo žiadneho z ustanovení Trestného poriadku nemožno vyvodiť, že dôkazy vykonávané sice po začatí trestného stíhania „vo veci“, avšak pred vznesením obvinenia, t.j. v dobe, keď obvinený ešte nemohol realizovať svoje právo na obhajobu, majú len z tohto dôvodu charakter nezákonného dôkazu.

V kontexte vyššie uvedených rozhodnutí súd uvádza, že v danom prípade obžalovaný mohol voči skôr vypracovaným znaleckým posudkom dodatočne (ešte počas prípravného konania alebo pred súdom) oznámiť svoje výhrady, príp. mohol dať vypracovať „vlastný“ znalecký posudok u iného znalca. Okrem toho obžalovaný mal možnosť vypočuť znalca M.. A. v konaní pred súdom, čo obžalovaný aj využil. Znalecký posudok O.. O. síce na hlavnom pojednávaní vykonaný nebol, ale súd na tento dôkaz ani neprihliadal.

Napokon súd nepovažuje za dôvodnú ani námietku obžalovaného týkajúcu sa údajného obmedzenia jeho práva sa k veci vyjadriť a vypovedať počas prípravného konania.

Obžalovaný mal možnosť sa k veci vyjadriť a to hneď v ten deň, keď mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia (26.02.2018). Dopoludnia bola vykonaná domová prehliadka v jeho rodinnom dome a v sídle jeho firmy A., A..P..U., t.j. vo vydavateľstve. Už vtedy bol obžalovaný upovedomený, že v ten deň popoludní (o 16:00 hod.) sa bude konať jeho výsluch. Súbežne s tým bol hneď ráno o naplánovaných úkonoch informovaný obhajca obžalovaného. Obhajca prijal jeho obhajobu, hoci vedel, že sa týchto úkonov (najmä výsluchu svojho klienta) nebude môcť zúčastniť. Rovnako obžalovaný si ne zvolil iného obhajcu, hoci B.. I. mu avizoval, že sa výsluchu nezúčastní. Následne podvečer obžalovaný odmietol vypovedať kvôli neprítomnosti svojho obhajcu.

V ďalšej fáze prípravného konania už obžalovaný nikdy nepožiadaval o svoj opätovný výsluch, t.j. nedomáhal sa realizácie tohto práva ani len raz počas celého prípravného konania. Obžalovaný pritom prostredníctvom svojho obhajcu adresoval orgánom činným v trestnom konaní počas prípravného konania rôzne podania (sťažnosť voči vzn. obvinenia, sťažnosti voči uzn. o pribratí znalcov, návrhy pri preštudovaní spisu), ale ani raz nenavrhol realizovať (zopakovať) svoj vlastný výsluch. Dokonca na záver vyšetrovania (pri preštudovaní spisu) obžalovaný výslovne uviedol, že nežiada zopakovať žiadny z doteraz vykonaných úkonov (č.l. 463). Navrhol akurát vypočuť znalcov - O.. O. a M.. A..

Súd teda nezistil existenciu závažných procesných chýb, ktoré by v prípravnom konaní spôsobil vyšetrovateľ alebo prokurátor vykonávajúci tzv. dozor a ktoré by mohli byť dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi späť do prípravného konania (§ 241 ods. 1 písm. f) Tr. por.).

B. Vykonané dôkazy

Vzhľadom na odmietavý postoj obžalovaného prezentovaný v prípravnom konaní súd vo veci nevydal trestný rozkaz, ale určil termín hlavného pojednávania. Následne na hlavnom pojednávaní konanom dňa 11.12.2019 súd vykonal výsluch obžalovaného, vypočul znalca M.. A. a prečítal niektoré listinné dôkazy (č.l. 555).

Súd prečítal aj nikým nenavrhované listinné dôkazy, ktoré súviseli s výrokom o treste, keďže v tomto smere sa obmedzenie dôkaznej aktivity súdu neuplatňuje (§ 2 ods. 11 Tr. por.). Kontradiktórnosť trestného konania (spor medzi obžalovaným a prokurátorom - Rt-44/2017) sa totiž týka len rozhodovania o vine, nie rozhodovania o treste.

Po takto vykonanom dokazovaní súd na hlavnom pojednávaní konanom dňa 16.12.2019 (č.l. 564) vyhlásil odsudzujúci rozsudok voči obžalovanému, pričom vychádzal z nasledovných dôkazov:

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní (č.l. 556) vyhlásil, že je nevinný. Tvrdil, že až v konaní pred súdom má prvý krát možnosť sa k veci vyjadriť. Deklaroval, že považuje za česť byť súdený za to, že citoval výroky slávnych historických osobností, na ktoré je slovenský národ hrdý a po ktorých sú pomenované ulice a mestá. Uviedol, že pri písaní článku vychádzal z verejne dostupnej knihy autora Miroslava Štítovského „Židia a ich kritické zobrazenie v staršej slovenskej literatúre“. Je mu síce známe, že aj medzi Židmi sú osoby, ktoré majú pozitívny vplyv

a správanie, avšak nepovažoval za potrebné v článku poukázať aj na túto skutočnosť, keďže vychádzal práve z vyššie uvedenej publikácie a v tomto kritickom duchu bol článok písaný. Pozitívny vplyv Židov v spoločnosti si však obžalovaný všimol a dokonca sám navrhol udeliť ocenenie O. (cena časopisu „J. & Z.“) nitrianskemu rabínovi za jeho zásluhy proti deportáciám Židov. Obžalovaný pred súdom opakovane uviedol, že jeho úmyslom nebolo navádzať na páchanie násilia, rozoštvávať spoločnosť alebo vyvolávať averziu a nenávisť, pretože je to v rozpore s jeho presvedčením. Tvrdil, že svojím článkom vyzýval k solidarite, vzájomnosti a prosperite. Napokon obžalovaný poukázal na údajné rozdielne posudzovanie obdobných skutkov, keď on je za publikovanie predmetného článku trestne stíhaný, zatiaľ čo trestné oznámenie podané v súvislosti s upravenou podobizňou Ľudovíta Štúra sťaby člena Hlinkovej gardy, ktorá bola zverejnená v časopise „E.“, bolo vyšetrovateľom odložené.

Znalec M.. M. A. sa na hlavnom pojednávaní (č.l. 558) v celom rozsahu odvolal na závery svojho znaleckého posudku č. 1/2017 (č.l. 79-90), preto ho súd na hlavnom pojednávaní prečítal (§ 268 ods. 2 druhá veta in fine Tr. por.).

V predmetnom znaleckom posudku znalec okrem iného uviedol, že citované výroky uvedené v predmetnom článku sú autentické a ich autormi sú tam uvedené osoby. Znalec však poukazyval na to, že obžalovaný súbežne s publikovaním týchto výrokov v svojom článku neuviedol súvisiaci historický kontext. Neopísal teda, aké bolo spoločenské prostredie v tej dobe a aký bol vo všeobecnosti postoj bežného obyvateľstva a tzv. slovenskej inteligencie k pôsobeniu Židov na našom území.

V zostávajúcej časti už súd na tento znalecký posudok neprihliadal, keďže znalec sa v ňom vyjadroval k tzv. právnym otázkam, ktoré je oprávnený riešiť len súd (bližšie v časti C. odôvodnenia).

Na hlavnom pojednávaní znalec M.. A. doplnil, že autor publikácie „Židia a ich kritické zobrazenie v staršej slovenskej literatúre“, z ktorej mal čerpať obžalovaný pri písaní svojho článku, vydal túto knihu pod pseudonymom, čím je výrazne devalvovaná jej hodnota ako odbornej historickej publikácie.

Ďalej súd vykonal dokazovanie čítaním listinných dôkazov:

Z prečítaného článku s názvom „C. Ž. M. A.“ (č.l. 347-348), mal súd preukázané, že tento článok bol naozaj publikovaný v časopise „J. & Z.“, vo vydaní s poradovým číslom X/XXXX.

Z výpisu z obchodného registra na meno spoločnosti A., A.P.U., IČO: 44 564 058 (č.l. 553), v spojení s ďalšími lustračnými výpismi (č.l. 537-538, 551-552) mal súd preukázané, že táto spoločnosť, v ktorej je obžalovaný jediným spoločníkom a konateľom, je vydavateľom mesačníka „J. & Z.“, ktorý je určený pre širokú verejnosť (č.l. 537). Obžalovaný je okrem toho aj zamestnancom spoločnosti A., A.P.U.. (č.l. 551).

Z tzv. správ o povesti obžalovaného (č.l. 539-550) vyplýva, že tento nebol doteraz právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu a okrem tohto trestného konania nie je voči žiadnemu z nich vedené iné trestné konanie. Evidované sú voči nemu akurát viaceré (zväčša dopravné) priestupky.

C. Odmietnuté dôkazy

V danom prípade súd odmietol vykonať viacero dôkazov navrhnutých prokurátorom ako aj obhajcom obžalovaného. Navrhované dôkazy sa totiž buď týkali okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie súdu alebo sa týkali okolnosti, ktorú možno zistiť inými (už vykonanými) dôkazmi (§ 273 ods. 3 Tr. por.).

Súd nevykonal dokazovanie výsluchom svedka (oznamovateľa) M.. O. A., ktorý podal trestné oznámenie v tejto veci ako jeden z čitateľov predmetného článku. Súd totiž nepovažoval za potrebné (ani objektívne

možné) vykonávať dokazovanie výsluchmi jednotlivých čitateľov, či jednotlivých obyvateľov Slovenskej republiky a tým zisťovať, aký vplyv mal (mohol mať) na nich obsah článku, príp. aký je ich názor na vinu obžalovaného.

Z rovnakých dôvodov súd neakceptoval ani navrhované čítanie podporných stanovísk a vyjadrení od deviatich fyzických osôb, ktoré predložil súdu obžalovaný prostredníctvom obhajcu (č.l. 515-516). Tieto osoby, ktoré obhajca označil ako „všeobecne uznávané intelektuálne authority Slovenska“ (Z. E., O.. M. V., R., M.. B. L., R., V.. B. V., V., M.. W. A., O., O.. T. B. I., V., Q.. M.. Z. I., M. J., M. K.) sú však len nepatrnou časťou dotknutej verejnosti.

Okrem toho nemožno ani prehliadať, že obhajca pri navrhovaní tohto dôkazu uviedol, že tieto ich vyjadrenia a stanoviská predkladá ako dôkaz o tom, že zverejnením tohto článku nemohla byť naplnená skutková podstata žalovaných trestných činov. Právne otázky si však súd rieši sám, nehľadiac na výsledky prieskumu verejnej mienky či počet podporných stanovísk (§ 2 ods. 6 tretia veta Tr. por.).

Z obdobného dôvodu súd nevykonal a neprihliadal ani na znalecký posudok O.. O., ktorá sa v svojom posudku vyjadrovala k právnym otázkam, ktorých riešenie je vyhradené súdu, resp. riešila otázky, ktoré je možné zodpovedať aj bez osobitných odborných vedomostí. Tu pritom nejde o výčitku smerom k tejto znalkyni, ale skôr smerom k orgánom činným v trestnom konaní, ktoré znalkyňa zbytočne pribrali do konania, resp. položili jej nesprávne formulované otázky.

Znalecký posudok nebol potrebný na zistenie povahy vyjadrení obžalovaného v jeho článku s cieľom odhaliť ich hanlivý či extrémistický obsah. Išlo by totiž o vyslovenie záverov o tom, či takými vyjadreniami (článkom) boli naplnené znaky skutkovej podstaty žalovaných trestných činov a na to predsa neboli potrebné odborné znalosti znalca, keďže išlo o riešenie právnych otázok (iura novit curia).

Okrem toho súd poukazuje aj na skutočnosť, že táto znalkyňa bola pribratá do konania ako tzv. nezapísaný znalec (ad hoc), hoci zo spisu nevyplýva, či na to boli splnené podmienky. Vyšetrovateľ okrem strohej citácie ust. § 143 ods. 2 Tr. por. už neuviedol žiadne skutočnosti, pre ktoré nebolo možné pribrať do konania niektorého zo znalcov zapísaných v oficiálnom zozname znalcov (www.justice.gov.sk <<http://www.justice.gov.sk>>). Súd pritom poznamenáva, že v tomto zozname znalcov sú zapísaní mnohí znalci - psychológovia, dokonca aj dva znalecké ústavy v tomto odbore.

Rovnako bol ako nezapísaný znalec pribratý do konania aj M.. A. z I. Ú. Slovenskej akadémie vied. Tu je však potrebné poznamenať, že v tom čase ešte nebol v zozname znalcov MS SR zapísaný žiaden znalec v odbore „Spoločenské a humanitné vedy“, odvetvie „Politický extrémizmus“.

Zo znaleckého posudku M.. A. súd prihliadal najmä na záver, v zmysle ktorého sú citáty osôb uvedené v článku autentické, čo napokon zohľadnil aj prokurátor v ním podanej obžalobe, keď na hlavnom pojednávaní navrhol zo skutkovej vety vypustiť slovo „údajne“ (č.l. 561). V tej časti, kde sa znalec vyjadroval k právnym otázkam alebo k otázkam, ktoré mu neprináležia, súd na znalecký posudok neprihliadal (Rt-61/2003; Rt-82/2001; Rt-56/1965-III.).

Súd nepovažoval za potrebné prečítať na hlavnom pojednávaní ako dôkaz ani časopis „...E. z júna 2017, v ktorom bola o.i. zobrazená ilustrácia Ľudovíta Štúra v tzv. gardistickej uniforme (č.l. 420-449). Súd totiž v tomto konaní neposudzoval trestnoprávnu zodpovednosť iných osôb za iné články v iných časopisoch a pri svojom rozhodovaní nebol nijako viazaný ani právnym posúdením konania iných osôb, inými orgánmi v iných prípadoch.

Obžalovaný tiež poukazoval na vyjadrenia znalca M.. A. publikované v tomto časopise tvrdiac, že v dôsledku toho by mal byť vylúčený z vykonávania znaleckej činnosti (§ 11 ods. 1 zák. č. 382/2004 Z.z.) v tejto trestnej veci. Súd však túto výhradu neuznal.

V tejto súvislosti súd pripomína, že znalec má odlišnú procesnú pozíciu než svedok. Znalec sa ako odborník v svojej oblasti môže vyjadrovať k problematike, na ktorú sa špecializuje. Pokiaľ sa teda M.. A. v minulosti (pred vypracovaním posudku) vyjadril verejne k otázke postavenia Židov a vnímania ich národa v spoločnosti, je to akceptovateľné a logické práve v súvislosti s jeho odbornosťou a nijako ho to pro futuro nediskvalifikuje v pozícii znalca pri posudzovaní obsahu konkrétneho prejavu (článku) tretej osoby. Na hlavnom pojednávaní pritom M.. A. uviedol, že v čase jeho všeobecného vyjadrenia publikovaného v časopise „...E. mu nebol známy obsah článku obžalovaného uverejneného v časopise „J. & Z.“ (č.l. 558). Obdobný záver o neexistencii dôvodov na vylúčenie znalca by platil napr. aj v prípade znalca z odvetvia dopravných nehôd. Ak by sa takýto znalec v médiách vyjadroval k príčinám dopravných nehôd, príp. k najčastejším chybám vodičov či chodcov, nijako by ho to predsa nevyklúčovalo z ďalšej znaleckej činnosti ohľadom posúdenia konkrétnej dopravnej nehody.

Pri skúmaní existencie dôvodov na vylúčenie znalca M.. A. súd mohol vychádzať i z obsahu článku v časopise „...E., na ktorý poukazoval obhajca, hoci tento článok (časopis) nebol na hlavnom pojednávaní prečítaný ako listinný dôkaz. Na preverenie možnej zaujatosti totiž nie je potrebné, aby namietané

tvrdenia, postoje, či iné skutočnosti vyplývali z dôkazov, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní, keďže nejde o dôkaz o vine či treste.

Súd nevykonával dokazovanie a neprihliadal ani na zápisnice o vykonaných domových prehliadkach (č.l. 266, 314), vrátane dôkazov z nich plynúcich, či už to boli znalecké posudky ohľadom obsahu počítača obžalovaného (znalec T. Y. - č.l. 107) alebo analýza obsahu knihy nájdennej pri domovej prehliadke (znalec B. A. - č.l. 163).

V tejto súvislosti súd opäť pripomína tzv. obžalovacíu zásadu, v zmysle ktorej môže súd konať len o skutku opísanom v podanej obžalobe (§ 2 ods. 15 Tr. por.). Na riadne posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného za napísaný článok nie sú tieto dôkazy potrebné. Stanovisko súdu k týmto dôkazom by snáď bolo odlišné, ak by obžalovaný popieral písanie či publikovanie tohto článku a prokurátor by na preukázanie toho navrhol vykonať dôkazy. Taká situácia však nenastala.

Súd napokon na hlavnom pojednávaní neprečítal ani prokurátorom navrhované tzv. úradné záznamy, ktoré v zásade nikdy nemajú povahu procesne použiteľného dôkazu v konaní pred súdom (Rt-17/1997-II.).

Súd považuje za potrebné uviesť, že procesné strany tento postup súdu akceptovali, keďže na záver dokazovania na hlavnom pojednávaní v zmysle § 272 ods. 2 Tr. por. uviedli (č.l. 561), že pred súdom už nenavrhujú vykonať žiadne ďalšie dôkazy (Rt-116/2014).

Vykonaným dokazovaním bolo spoľahlivo a jednoznačne preukázané, že žalovaný skutok sa stal, je trestným činom a spáchal ho obžalovaný, ktorý je za jeho spáchanie aj trestne zodpovedný.

Súd pri rozhodovaní o podanej obžalobe prihliadal predovšetkým na samotný obsah článku publikovaného v časopise „J. & Z.“, na výpoveď obžalovaného učinenu na hlavnom pojednávaní, na znalecký posudok M. A., ako aj na listinné dôkazy prečítané skôr v súvislosti s výrokom o treste.

Súd na základe vykonaných dôkazov upravil opis priebehu tohto skutku uvedený v podanej obžalobe tak, aby tento lepšie zodpovedal preukázanému konaniu obžalovaného. Súd teda v skutkovej vete výroku rozsudku uviedol znenie celého článku (nielen niektoré pasáže), aby už priamo z výroku rozsudku bolo zrejmé, aký bol obsah prejavu obžalovaného, za ktorý bol súdený. Totožnosť skutku aj po tejto úprave zostala zachovaná (§ 278 ods. 1 Tr. por.).

D. Hmotnoprávne posúdenie

Hmotnoprávna obrana obžalovaného spočívala predovšetkým v tvrdení, že zverejnením článku len realizoval svoje základné právo na slobodný prejav vlastného názoru. Sloboda prejavu však nie je právom absolútnym a niekedy musí ustúpiť.

„Sloboda jedného končí tam, kde začína sloboda druhého.“ (John Stuart Mill: „O slobode“; 1859)

„Sloboda je ako rieka. Ak má prinášať úžitok, musí mať brehy. Inak sa rozleje naširoko a škodí.“ (Max Kašparů: „Šum z pien“; 2004)

Hľadanie hranice medzi výkonom práva na slobodu prejavu a právom tretích osôb na ochranu ich mena, cti a dôstojnosti bolo v podstate najdôležitejšou právnou úlohou, ktorú súd v tejto veci riešil.

V celosvetovom meradle možno pri ochrane slobody prejavu v rámci demokratických režimov rozlišovať na jednej strane voľnejší tzv. americký prístup oproti pro-aktívnemu prístupu európskych súdov na strane druhej.

Najvyšší súd USA presadzuje princíp nedotknuteľnosti slobody prejavu garantovaného prvým dodatkom Ústavy USA. Zjednodušene to možno uviesť tým, že je potrebné ponechať tzv. voľný trh (súťaž) myšlienok, pretože tie správne sa nakoniec presadia aj bez aktívneho zásahu zo strany štátu. Ľudia sú totiž rozumní (väčšina) a vedia si sami správne vybrať, preto nie je potrebné robiť výber za nich. Postihovať je teda potrebné len také prejavy, z ktorých už bezprostredne hrozí závažná ujma (imminent serious harm).

Oproti tomu v Európe sa aj v dôsledku rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“) presadzuje skôr princíp brániacej sa demokracie (militant democracy) vo forme aktívneho preventívneho zásahu proti tzv. nenávisťným prejavom. To sa vo všeobecnosti vysvetľuje najmä zlou historickou skúsenosťou z vývoja nenávisťných nacistických myšlienok, ktoré vyústili do cieleného holokaustu, príp. sa spomína aj prípad z Rwandy, kde sa tiež postupne roztáčala tzv. špirála nenávisťi, až kým neprerástla v priame fyzické násilie a genocídu voči členom kmeňa Tutsi. Slobodu prejavu na našom území z právneho hľadiska chráni najmä Ústava Slovenskej republiky a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“):

„Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.“ (čl. 26 ods. 2 Ústavy SR)

„Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice.“ (čl. 10 ods. 1 Dohovoru)

Tie isté právne predpisy však zároveň chránia tretie osoby pred zneužívaním práva na slobodu prejavu prostredníctvom tzv. limitačných klauzúl:

„Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“ (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR)

„Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“ (čl. 10 ods. 2 Dohovoru)

„Nič v tomto Dohovore sa nemôže vykladať tak, akoby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to Dohovor ustanovuje.“ (čl. 17 Dohovoru)

V danom prípade teda súd skúmal, či obžalovaný svojimi vyjadreniami, ktoré boli publikované vo verejne dostupnom mesačníku „J. & Z.“, už prekročil dovolenú hranicu a zasiahol nedovoleným spôsobom do práv iných osôb.

Súd pritom bral do úvahy, že sloboda prejavu sa vzťahuje nielen na informácie alebo myšlienky, ktoré sú vo všeobecnosti prijímané priaznivo alebo ktoré sú považované za neškodné či bezvýznamné, ale aj na tie, ktoré pohoršujú, šokujú či znepokojujú štát alebo skupinu ľudí. Tak si to vyžaduje pluralita, tolerancia a duch otvorenosti, bez ktorých niet demokratickej spoločnosti (Handyside vs. Spojené kráľovstvo z 07.12.1976, ods. 49).

V tom istom rozhodnutí však ESLP zároveň uviedol, že naďalej zostáva v právomoci vnútroštátnych súdov vykonať tzv. test nevyhnutnosti, t.j. posúdiť, či skúmané vyjadrenia nedosiahli ten stupeň zásahu do práv iných osôb, kedy tu už existuje „naliehavá spoločenská potreba“ pre obmedzenie slobody prejavu, napr. aj formou trestnoprávneho postihu.

Voľným šírením hanobiacich a nenávisťných prejavov by došlo k legitimizácii takýchto postojov sťa by niečoho normálneho, čo je štandardnou súčasťou spoločnosti a jej myslenia, napriek tomu, že takéto konanie je pre spoločnosť škodlivé až nebezpečné a protiprávne. Osoby, ktoré takéto postoje šíria, bez toho, aby niekto voči nim namietal, získavajú pocit, že ich názory a postoje sú nielen akceptované, ale aj správne a dôvodné, všeobecne prijímané a šírené a niektorí sú na ich základe ochotní aj konať (rozh. NS SR sp. zn. 2To/10/2018).

Ospravedlňovanie alebo tolerovanie takýchto vyjadrení by teda mohlo následne viesť k ich pretrvávaniu, no najmä k posilňovaniu takých vyjadrení. Následne môžu takéto prejavy prevziať a šíriť už aj iné (ďalšie) osoby, čím môže dôjsť k rozptáčaniu tzv. špirály nenávisťi. Práve takéto výroky boli postupne spúšťačom násillia pred a počas II. svetovej vojny, ktoré vyvrcholilo cieleným holokaustom.

Hoci v súčasnosti stav protižidovských nálad nedosahuje úroveň z konca 19. storočia, či spreď II. svetovej vojny, nemožno tým odôvodniť prípadnú nečinnosť či liknavosť štátu pri preventívnej ochrane práv členov národa, ktorí sú (ako občania) riadnou súčasťou štátu (čl. 12 ods. 2, čl. 33 Ústavy SR).

Na rastúcu hrozbu antisemitizmu v poslednej dobe upozornili o.i. tieto organizácie:

- Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI) prijatím Všeobecného odporúčania č. 15 o boji proti nenávisťným prejavom zo dňa 08.12.2015
- Medzinárodná aliancia pre pripomínanie holokaustu (IHRA) prijatím pracovnej definície antisemitizmu dňa 26.05.2016, za ktoré hlasovalo 31 štátov (vrátane Slovenska)
- Európsky parlament uznesením zo dňa 01.06.2017 o boji proti antisemitizmu (2017/2692)
- Rada OSN pre ľudské práva prijatím spoločného stanoviska, za ktoré na 38. zasadnutí dňa 02.07.2018 hlasovalo 26 štátov, vrátane Slovenska
- Národná rada Slovenskej republiky prijatím uznesenia č. 1490/2018 zo dňa 28.11.2018.

V súvislosti so skúmaním obsahu prejavu obžalovaného prezentovaného vo forme publikovaného článku je potrebné hneď na úvod jasne uviesť, že obžalovaný nie je a nikdy nebol trestne stíhaný (súdený) za citáciu výrokov iných osôb.

Konanie obžalovaného, t.j. obsah ním napísaného a zverejneného článku, je potrebné posudzovať komplexne, v kontexte a s porozumením. Článok možno rozdeliť na štyri časti: nadpis, úvod, citáty, záver.

S výnimkou citácií možno autorstvo zvyšku článku (nadpis, úvod, záver) pričítať na vrub obžalovanému, ktorý sa k napísaniu článku, vrátane zakomponovania cudzích citátov, priznal.

Celý článok je ladený v tzv. protižidovskom tóne. Obžalovaný priznal, že zámerne v ňom neuviedol žiadne pozitívne informácie o pôsobení Židov, či už na našom území alebo vo svete (č.l. 557). Z kontextu článku (vrátane nadpisu) je jasné, koho má obžalovaný na mysli pod všeobecným označovaním „oni“ a kto je tým opakovane „zamlčivým podmetom“ v jednotlivých vetách ním vytvoreného článku.

Už v nadpise článku sú Židia označovaní za klin medzi Slovanmi, keď slovo „klin“ je (vzhľadom na nasledujúci obsah článku) použité v negatívnom zmysle ako nástroj spôsobujúci rozdelenie. V tomto smere je v časopise aj publikovaná sprievodná fotografia k článku, na ktorej je zobrazený klin ako drevorubačský nástroj zaťatý do dreva, ktoré sa začína štiepiť (č.l. 347). Pri následnom čítaní článku a analýze jeho obsahu je preto potrebné mať na pamäti úvodný nadpis, t.j. kedykoľvek v texte autor spomína klin alebo píše o tzv. „rozdeľovačovi“, má na mysli Židov.

Obžalovaný síce poukazuje na dávne výroky iných (nežijúcich) osôb, ktoré označuje ako „štúrovci“ či „národní buditeľia“, avšak nejde len o strohú citáciu ich výrokov. Obžalovaný totiž tieto citáty najprv uvádza vlastným hodnotiacim komentárom, kde o.i. tvrdí, že:

- slovanský duch musí živorit' kvôli príživníkom a utláčateľom
- iní profitujú na úkor našich schopností
- na Slovákov pôsobia mimoriadne nebezpečné rozkladné sily s cieľom materiálne aj morálne ich položiť na kolená
- ten, kto chce dominovať nad inými, potrebuje totálne rozvrátiť všetko, čo perfektne funguje
- ten, kto chce zničiť prosperujúcu spoločnosť, musí ju zbaviť tzv. stmelujúcich prvkov (tradície, kultúra, ideály, hodnoty, vzťahy) a to tak, že vrazí medzi ne klin
- Židia sú odvekí majstri vyššie popísaného „umenia“ ako si podmaniť akúkoľvek kultúru a zmocniť sa toho najlepšieho, čo má
- štúrovci vtedy písali o rovnakých problémoch ako máme aj dnes a jasne pomenovali súženie svojho ľudu

a následne (po uvedení citátov) už obžalovaný opäť uvádza vlastný hodnotiaci komentár, keď v závere článku o.i. tvrdí, že:

- štúrovci písali o skazonosnom zle rozsievajúcom nenávisť
- štúrovci písali o klinke vrozenom medzi svorne nažívajúcich ľudí
- dnes dochádza na Slovensku i vo svete k triumfálnemu vyvrcholeniu tohto zla
- na Slovensku i vo svete sme svedkami demontáže existujúceho usporiadania spoločnosti, pričom túto demontáž kontroluje sionizmus.

Aby sme učinili záver, či takýto prejav je hanlivý, stačí, aby si v článku každý z nás namiesto židovského národa dosadil vlastný národ alebo (ešte výstižnejšie) vlastné meno. Ak by sa takéto slová (článok) týkali priamo a konkrétne našej osoby, vari by sa takto opísaný jednotlivec necítil právom dotknutý na svojich právach?! Ak by niekto o nás napísal:

- že sme príčinou dnešných problémov na Slovensku
- že profitujeme na úkor schopností iných
- že sme príživníkom a utláčateľom, kvôli ktorému musí iný živorit'
- že chceme dominovať nad inými
- že chceme totálne rozvrátiť všetko, čo perfektne funguje
- že sme mimoriadne nebezpečná rozkladná sila, ktorej cieľom je materiálne aj morálne iných položiť na kolená
- že chceme zničiť prosperujúcu spoločnosť a zbaviť ju stmelujúcich prvkov
- že sme odvekí majstri vyššie popísaného „umenia“ ako si podmaniť akúkoľvek kultúru a zmocniť sa toho najlepšieho, čo má
- že kontrolujeme demontáž existujúceho usporiadania spoločnosti na celom svete sme súženie iných ľudí
- že sme skazonosné zlo rozsievajúce nenávisť
- že sme klin vrozený medzi svorne nažívajúcich ľudí,

vari by sme aj vtedy mohli rozumne uvažovať nad tým, že ide len o hodnotiaci úsudok autora článku o inej osobe s tým, že ide len o výkon práva na slobodu prejavu a názoru?!

Vyššie uvedené vyjadrenia v jednotlivých odrážkach pritom nie sú citátni iných osôb z minulosti. Ide o autorské, osobné vyjadrenia obžalovaného, ktoré boli v článku uvedené pred a za citovanými výroky iných.

Nepochybne ide o hanlivé slovné spojenia, ktoré sú paušálne použité na stereotypné opísanie vlastností všetkých členov židovského národa. Obžalovaný sám priznal, že zámerne neuviedol v svojom článku žiadne pozitívne príklady z pôsobenia Židov na našom území alebo vo svete, lebo to nepovažoval za potrebné (č.l. 557).

Autor žiadneho hanobiaceho článku sa nemôže skrývať za to, že je novinár a jeho články teda môžu byť nevyvážené a tendenčné. Rovnako sa nemôže úspešne brániť ani tým, že je spisovateľ a nevypracoval historickú analýzu, ale esej, t.j. umelecký materiál, čo bol aj prípad obhajoby obžalovaného. Uraziť, hanobiť a inak škodiť druhým osobám nepochybne možno rôznym spôsobom, umeleckú tvorbu nevnímajúc.

V článku je prezentovaný subjektívny názor autora na židovský národ, ktorý si pri opise generalizovaných vlastností Židov pomáha citáciou tretích osôb, pričom k týmto hodnotiacim výrokom z dávnej minulosti sa on bez výhrad hlási a opakovane konštatuje, že ich považuje za správne. Obžalovaný teda vo svojom článku nezačína žiadnu diskusiu, nepripúšťa možnú mylnosť citovaných výrokov alebo svojich úvah. Nepredkladá ich ako príspevok do diskusie, ale vyslovuje jasný záver o ich správnosti.

Obžalovaný v svojej záverečnej reči vcelku správne opísal (odvolávajúc sa pritom na Masaryka, Platóna a Aristotela), ako by mal vyzeráť článok v rámci tzv. odbornej či aspoň vecnej diskusie (č.l. 562). Problém je však v tom, že jeho článok parametre takého diskusného príspevku vonkoncom nespĺňa. Toto nie je diskusný príspevok a nie je to ani spôsob, akým sa diskusia začína.

Pri hodnotení obsahu článku je potrebné brať do úvahy i citáty v ňom obsiahnuté, hoci obžalovaný nie je ich autorom. Súd teraz nehodnotí trestnoprávnu zodpovednosť osôb, ktoré tieto výroky v minulosti vyslovili. Obžalovaný sa však k týmto výrokom hlási a považuje ich za obsahovo správne. Tým preberá na seba zodpovednosť, akoby tieto výroky aj sám vyslovil, keďže ich ďalej šíri a podporuje.

Ak niekto len zverejní hanlivé citáty iných, to ešte samo osebe nemusí byť vždy trestné. Ale ak ten, kto takéto výroky šíri, súbežne s tým aj vyhlasuje, že súhlasí s obsahom citovaných výrokov, hľadá sa na neho, akoby ich teraz on sám vyslovil. Napríklad páchatel, ktorý by „len“ verejne citoval rasistické myšlienky Adolfa Hitlera s dôvetkom, že sa k jeho výrokom plne hlási a považuje ich za správne, bol by sám priamo trestne zodpovedný za takéto vyjadrenie.

Súd teda konštatuje, že obžalovaný svojím verejne prezentovaným názorom, ktorý bol cielene rozšírený medzi ľuďmi prostredníctvom tlačeného média, prekročil mieru práva na slobodu prejavu a zasiahol do práv iných ľudí (členov iného národa) takým spôsobom, ktorý už vyžaduje trestnoprávny postih. Tento zásah štátu do slobody prejavu obžalovaného je realizovaný v súlade so zákonom (legalita), za účelom ochrany práv iných osôb (legitimita) a je nevyhnutný na zachovanie princípov demokratickej spoločnosti (proporcionalita).

Takýto záver súdu pritom nemá nič spoločné s tzv. politickou korektnosťou. Štát predsa nikomu nebráni, aby prezentoval svoje subjektívne výhrady voči inej osobe, ba aj voči národu. Musí však ísť o spôsob a formu, ktorá nemá za cieľ lacno a paušálne hanobiť tretie osoby len na základe príslušnosti k národu, náboženstvu, rase a pod. Štát netrestá kritické vyjadrovanie o inej osobe alebo o skupine osôb. Postihovaná je len forma prejavu, pokiaľ je kritický obsah podávaný formou hanobiacich urážlivých formulácií, ktoré sú neúčinné z hľadiska polemiky, ktorú má riadna kritika obvykle vyvolať.

E. Právna kvalifikácia

Druhou otázkou, ktorú súd riešil, bola skutočnosť, či išlo „len“ o hanobiaci článok alebo o článok, ktorý podnecuje iných k nenávisti (hate speech), t.j. či išlo o tzv. extrémistický materiál (§ 130 ods. 7 písm. c) Tr. zák.), ktorým obžalovaný členov židovského národa nielen hanobil, ale ním zároveň aj obhajoval, podporoval či podnecoval nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči tomuto národu.

O tom, že takéto rozlišovanie stupňa závažnosti prejavu nie je samoúčelné a alibistické, svedčí už samotné rozčlenenie (vyčlenenie) osobitných skutkových podstát postihujúcich na jednej strane hanobiace prejavy (prečin „Hanobenie národa, rasy a presvedčenia“ - § 423 Tr. zák.), a na druhej strane prejavy podnecujúce k nenávisti (prečin „Podnecovanie k národnostnej rasovej a etnickej nenávisti“ - § 424 Tr. zák.).

S účinnosťou od 01.02.2014 dokonca právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje ešte miernejšiu právnu kvalifikáciu, keďže do Zákona o priestupkoch bolo doplnené osobitné ustanovenie o tzv. priestupkoch proti extrémizmu (§ 47a zák. č. 372/1990 Zb.).

Súd nebol viazaný právnou kvalifikáciou, akú navrhol prokurátor v podanej obžalobe. Na rozhodovanie súdu preto nemala zásadný vplyv ani zmena právnej kvalifikácie navrhnutá prokurátorom v rámci jeho záverečnej reči (č.l. 561), kedy navrhol uznať obžalovaného vinným už len zo spáchania zločinu „Rozširovanie extrémistických materiálov“ podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. za to, že verejne šíril svoje názory publikované v časopise.

Konanie obžalovaného súd napokon právne kvalifikoval miernejšie, než to požadoval prokurátor, keďže súd zverejnený článok nepovažoval za tzv. extrémistický materiál v zmysle § 130 ods. 7 Tr. zák., ale vyhodnotil ho „len“ ako hanobiaci protinárodný prejav, ktorým bol spáchaný prečin „Hanobenie národa, rasy a presvedčenia“ podľa § 423 ods. 1 písm. a) Tr. zák.).

Isteže, riešenie otázky, či daný prejav podnecuje k nenávisti, je už z povahy veci značne subjektívnym hodnotením. Reakcie verejnosti (adresátov prejavu) môžu byť totiž rôzne, keďže každý z nás je iný a tak aj účinky môžu byť rôzne. Nieкто je ľahšie popudlivý a nájde zámienku na vzbĺknutie jeho hnevu aj tam, kde iný márne pátra, čo mohlo toho druhého tak rozohniť.

Už to, že orgány činné v trestnom konaní považovali v prípravnom konaní za potrebné vyžiadať si znalecký posudok na posúdenie účinkov článku na verejnosť naznačuje, že nešlo o jednoznačný, očividný záver o jeho nenávistnom obsahu.

V zmysle § 130 ods. 7 písm. c) Tr. zák. sa „extrémistickým materiálom“ na účely tohto zákona rozumie o.i. písomné vyhotovenie obhajujúce, podporujúce alebo podnecujúce nenávisť, násilie alebo neodôvodnene odlišné zaobchádzanie voči skupine osôb pre ich príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, farbe pleti, etnickej skupine, pôvodu rodu.

„Nenávisť možno charakterizovať ako najvyššiu formu negativistického postoja jednej osoby k druhej osobe (osobám). Nižšou formou je napríklad nepriateľstvo, ktoré nemusí zahŕňať znaky nenávisti.“ (Toman, P.; Samaš, O.; Stiffel, H.: „Komentár k Trestnému zákonu“; ASPI 2005; §140).

Obdobne nenávisť opisuje aj prof. Šámal ako „zvlášť silní negativní emocionální vzťah“ (Šámal, P. a kol.: „Trestní zákoník“, C.H. Beck 2012; str. 3306). Pri nenávisti v zmysle § 130 ods. 7 musí byť „intenzita negatívneho postoja taká silná až sa začne prejavovať nebezpečnými opatreniami“ (Burda E. a kol.: „Trestný zákon - všeobecná časť“, C.H. Beck 2010, k § 130).

Vzhľadom na už spomenuté možnosti právnej kvalifikácie je nepochybné, že existujú a je potrebné rozlišovať akési stupne negativisticky ladených prejavov. Iste si vieme predstaviť (najmä v kontexte rozmáhajúcich sa anonymných diskusií na tzv. sociálnych sieťach) oveľa hanlivejší prejav, u ktorého by panovala všeobecná zhoda na tom, že už ide o nenávistný prejav vyzývajúci k agresívnemu násilnému konaniu. Ako by sme potom právne kvalifikovali také konanie, ak by sme už článok obžalovaného chceli považovať za nenávistný?!

V krátkosti tu možno spomenúť dve rozhodnutia, v ktorých ESLP riešil okrem iného aj otázku, či skúmaný prejav podnecoval iné osoby (adresátov prejavu) k násiliu či nenávisti:

Rozhodnutím tzv. veľkého senátu ESLP vo veci O. vs. Š. (č. 27510/2008) zo dňa 15.10.2015 súd rozhodol o sťažnosti tureckého politika, ktorý na území Švajčiarska verejne popieral existenciu tzv. arménskej genocídy tvrdiac, že je to „medzinárodná lož“ a tento „arménsky problém vôbec neexistoval“. ESLP rozhodol, že tu trestnoprávna sankcia na ochranu Arménov nebola potrebná, keďže išlo len o prejavovaný názor bez výzvy k násiliu či nenávisti. Okrem toho ESLP pripomenul, že v dobe vyslovených výrokov nepanovala na danom území nijako zvlášť napätá atmosféra, v ktorej by len na základe takého podnetu ľahko mohlo dôjsť k vzplanutiu násilností.

V prípade O. T. vs. P. (č. 35222/2004) dňa 20.02.2007 ESLP naopak konštatoval že sťažovateľ podnecoval iných k nenávisti a netolerancii voči Židom. V svojom článku totiž nielenže vykreslil Židov ako pôvodcov všetkého zla, ale navyše priamo vyzýval čitateľov, aby vylúčili Židov spomedzi seba a zo spoločenského života. Nešlo pritom len o jeden článok (ojedinelý prejav), ale o sériu obdobných článkov. V danom prípade obžalovaný svojím článkom neburcoval k nenávistnému konaniu či postojovi voči Židom, a rovnako tak nečinili ani citované historické osobnosti našich dejín v svojich výrokoch, ku ktorým sa obžalovaný hlási. Jeho záver, ktorý nasleduje po citáciách obsahujúcich viaceré expresívnejšie slovné spojenia, toto vyjadrovanie nestupňuje ani nezavršuje osobitnou agitačnou výzvou smerom k čitateľom, ktorá by ich priamo podnecovala ku konaniu, ktoré by bolo možné označiť za extrémistické v zmysle § 130 ods. 7 Tr. zák.

Súd teda uzatvára, že obžalovaný svojím konaním (prejavom) nepodnecoval nenávisť alebo násilie voči Židom, príp. odlišné zaobchádzanie s nimi. Negatívne a hanlivé vykreslenie členov židovského národa v predmetnom článku ešte automaticky neznamená, že išlo o prejav podnecujúci k nenávisti.

Súd zdôrazňuje, že obžalovanému sa kladie za vinu páchanie úmyselnej trestnej činnosti. Novela Trestného zákona s účinnosťou od 01.01.2017 (zák. č. 316/2016 Z.z.) síce modifikovala aplikačnú definíciu extrémistického materiálu podľa § 130 ods. 8 Tr. zák., keď ustúpila od pôvodnej dikcie, ktorá od orgánov činných v trestnom konaní v rámci kvalifikácie vyžadovala dokazovanie pohnútky podnecovať k nenávisti, násiliu a ďalším nežiaducim javom, ale napriek tomu je dôležité, či úmysel obžalovaného skutočne smeroval k snahe vzbudiť u iných ľudí nenávisť voči Židom.

Obžalovaný sa sám priamo na verejnom hlavnom pojednávaní opakovane (v rámci výsluchu ako aj v záverečnej reči) dištancoval od takej interpretácie jeho článku, že malo ísť o text podnecujúci nenávisť

alebo násilie. Odmietol takúto interpretáciu svojich slov. Ani z prečítaných správ o povesti obžalovaného nie sú preukázané iné jeho prejavy či konanie, ktorým by podnecoval iných k nenávisti proti Židom.

Na druhej strane ak aj bolo motívom obžalovaného utužiť súdržnosť a jednotu členov slovenského národa so zámerom zachovať kultúru a tradície, nebolo na naplnenie tohto inak ušľachtilého cieľa potrebné slovne osočovať a hanobiť členov iného národa.

„Hanobenie“ je subjektívny, hrubo urážlivý prejav smerujúci k zneváženiu, potupeniu alebo zosmiešneniu niektorého národa či etnika pre ich príslušnosť k tejto cieľovej skupine osôb (Herczeg Jiří: „Svoboda projevu a ochrana náboženskej morálky“; Trestněprávní revue č. 12/2010, str. 394).

Vzhľadom na doteraz uvedené argumenty a úvahy súd takéto konanie obžalovaného napokon právne kvalifikoval „len“ ako prečin „Hanobenie národa, rasy a presvedčenia“ podľa § 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Súd pritom aplikoval znenie Trestného zákona platné do 20.08.2019, keďže týmto dňom stratilo platnosť ustanovenie § 423 ods. 1 písm. b) v časti „politické presvedčenie“ vzhľadom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 38/2019 Z.z. (čl. 125 ods. 3 tretia veta Ústavy SR).

Obžalovaný sa hanobenia dopúšťal verejne, t.j. hromadne účinným spôsobom (§ 122 ods. 2 písm. a) <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.'&ucin-k-dni='31.%207.2019'>r. zák.).

Obžalovanému možno pričítať zavinenie aj za zverejnenie, keďže vedel, že článok píše pre verejne dostupný časopis a odovzdal ho na publikovanie. Odhliadnuc od toho bolo preukázané, že vydavateľom časopisu „J. & Z.“ je spoločnosť A., A..P..U.. (č.l. 537-538), ktorej jediným spoločníkom a konateľom v čase publikovania článku bol (a stále je) obžalovaný (č.l. 553). Obžalovaný sa napokon aj sám počas svojho výsluchu v prípravnom konaní označil za konateľa a vydavateľa, čo aj podpísal na dolnom okraji zápisnice (č.l. 45).

Napokon súd podrobil predmetné konanie obžalovaného skúmaniu aj z toho hľadiska, či nie je potrebné zohľadniť tzv. materiálny korektív v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., keďže súd jeho konanie oproti obžalobe kvalifikoval už „len“ ako prečin (Rt-96/2014).

V rámci tohto skúmania teda súd zisťoval, či konanie obžalovaného vôbec možno (vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná) právne kvalifikovať ako trestný čin, príp. či svojím konaním nespáchal len niektorý z priestupkov proti extrémizmu podľa § 47a zákona č. 372/1990 Zb. v znení platnom po 01.02.2014. Súd po tomto skúmaní konštatuje záver, že konanie obžalovaného presiahlo stupeň nepatrnej závažnosti.

Okrem už skôr uvedených skutočností je v tomto smere dôležitým faktorom i to, že tu nešlo o spontánne verejné vyjadrenie obžalovaného pod vplyvom náhleho emocionálneho vzplanutia, ale o nevyhnutne uvážené konanie. Od napísania článku až po jeho zverejnenie v tlačenom periodiku objektívne musel uplynúť istý čas, počas ktorého obžalovaný mohol svoje konanie prehodnotiť.

Pri hodnotení závažnosti konania obžalovaného súd zohľadnil aj to, že takýto text má (vzhľadom na formu a spôsob zverejnenia) väčší potenciál oslovit' širší okruh osôb, než by tomu bolo v prípade prvoplánového vulgárneho antisemitského prejavu, akých môžeme byť neraz svedkami pri „anonymnej“ komunikácii na tzv. sociálnych sieťach, ktorý okrem už „presvedčených“ nemá veľkú nádej na pritiahnutie pozornosti a zmenu presvedčenia ďalších (nových) osôb.

F. K druhu a výmere trestu

Pri rozhodovaní o druhu trestu súd prihliadal na riadne naplnenie účelu trestu podľa § 34 Tr. zák. ako aj na skutočnosť, že trest odňatia slobody je najprísnejším z možných druhov trestov (§ 32 Tr. zák.). Okrem toho súd vychádzal aj z praxe ESLP, ktorý preferuje ukladanie alternatívnych druhov trestov za tzv. verbálne trestné činy (Kmec, J. a kol.: „Evropská úmluva o lidských právech - komentář“; C.H. Beck; 2012; str. 1095).

Keďže u obžalovaného ide zatiaľ o prvé odsúdenie, súd považoval za postačujúce na riadne naplnenie účelu trestu uloženie peňažného trestu v zmysle § 56 ods. 2 Tr. zák.

Pri rozhodovaní o výmere tohto peňažného trestu súd prihliadal aj na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Ustanovenie § 38 ods. 2 Tr. zák. je totiž potrebné aplikovať nielen pri ukladaní trestu odňatia slobody, ale aj pri ukladaní všetkých druhov trestov, u ktorých prichádza do úvahy určenie ich výmery v istom rozpätí.

Na strane obžalovaného možno konštatovať, že existuje jedna poľahčujúca okolnosť, keďže obžalovaný doteraz viedol riadny život (§ 36 písm. j) Tr. zák.). Oproti tomu však nebola zistená existencia žiadnej priťažujúcej okolnosti. Obžalovaný síce spáchal tento prečin verejne (§ 37 písm. f) Tr. zák.), ale táto okolnosť už tvorí zákonný znak základnej skutkovej podstaty prečinu v zmysle § 423 ods. 1 Tr. zák. Duplicitné zohľadnenie tejto skutočnosti na ťarchu obžalovaného by bolo neprípustným pričítaním (§ 38 ods. 1 Tr. zák.).

Vzhľadom na prevažujúci pomer poľahčujúcich okolností teda súd podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. upravil trestnú sadzbu uvedenú v Trestnom zákone (§ 56 ods. 1 Tr. zák.) a znížil hornú hranicu o jednu tretinu postupom podľa § 38 ods. 8 Tr. zák. Následne ukladal obžalovanému trest pri dolnej hranici takto upraveného rozpätia trestnej výmery (160,- € až 221.340,- €).

Súd opätovne pripomína, že tento peňažný trest je trestom za jeden spáchaný prečin, keďže súd zmiernil právnu kvalifikáciu konania obžalovaného oproti návrhu prokurátora v ním podanej obžalobe. Ak by totiž súd uznal obžalovaného vinným zo spáchania zločinu „Rozširovanie extrémistického materiálu“ podľa § 422b ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., vtedy by už bol hroziaci trest oveľa vyšší (3 až 8 rokov).

Súd tiež prihliadol na skutočnosť, že tento prejav obžalovaného bol šírený (pôvodne) len písomne formou tlačoviny (§ 122 ods. 2 písm. a) Tr. zák.) a nie aj cez audiovizuálne médiá, ktorých účinkov sa v zmysle judikatúry ESLP v zásade považuje za bezprostrednejší a silnejší, než u tlačných médií (O. & K. vs. V. zo dňa 17.12.2004, ods. 79), a tak vzniká aj väčšie riziko spôsobenia závažnej ujmy (M. vs. Í. zo dňa 10.07.2003, ods. 74).

Pri ukladaní peňažného trestu súd zároveň prihliadal na osobné a majetkové pomery obžalovaného, keďže peňažný trest by neuložil, ak by bolo zrejmé, že ho obžalovaný nebude schopný zaplatiť (§ 57 ods. 1 Tr. zák.). Pomery obžalovaného podľa názoru súdu umožňujú riadnu vykonateľnosť tohto trestu. Isté ťažkosti a obmedzenia obžalovaného, ktoré budú s tým spojené, sú pochopiteľným a potrebným dôsledkom uloženého trestu.

Z podpísanej zápisnice o výsluchu obžalovaného v prípravnom konaní vyplýva, že vlastní rodinný dom, dve motorové vozidlá a jeho čistý mesačný príjem je 500,- € (č.l. 45-46). Z výpisu z obchodného registra (č.l. 553) vyplýva, že obžalovaný je jediným spoločníkom v spoločnosti A., A.P.U., pričom nominálna hodnota jeho splateného vkladu je 6.640,- €. Z lustrácie Sociálnej poisťovne vyplýva, že obžalovaný je dlhodobo riadne zamestnaný (č.l. 551).

Pri obligatórnom ukladaní tzv. náhradného trestu odňatia slobody (§ 57 ods. 3 Tr. zák.) súd dbal o to, aby tento náhradný trest bol spravodlivo a objektívne proporcionálny k výmere uloženého peňažného trestu, t.j. aby pomer závažnosti a dôsledkov týchto trestov bol vyvážený. Hlavným zmyslom náhradného trestu odňatia slobody totiž nie je generálna či individuálna prevencia trestu a dokonca ani morálne odsúdenie spoločnosťou. Náhradný trest plní prioritne funkciu hrozby a zároveň motivácie zaplatiť peňažný trest (rozh. NS SR sp. zn. 3To/8/2017; rozh. NS SR sp. zn. 6To/7/2016).

Vychádzajúc z týchto úvah sa uložený náhradný trest odňatia slobody vo výmere tri mesiace javí byť adekvátnou hrozbou i motiváciou pre obžalovaného k tomu, aby riadne a včas zaplatil uložený peňažný trest.

- verejne hanobil niektorý národ,

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na Špecializovanom trestnom súde v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozsudku. Odvolanie má odkladný účinok.

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku, a to v prospech alebo aj v neprospech obžalovaného. V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti jeho vôli.
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, a to len vo svoj prospech
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, ale len v jeho prospech
- zákonný zástupca, opatrovník a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obžalovaný zbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v jeho prospech i proti jeho vôli. Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku ho môžu napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.